

Beknopt verslag van de gezamenlijke commissies Wonen & Ruimte, Samenleving en Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op maandag 14 februari en donderdag 17 februari 2020, op beide dagen vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer W.L.H. Moinat
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer R. Kleine, de heer R. van der Weide, de heer G.P. Rink, de heer R. Wanders
De commissieleden	:	de heer J. Grethe (Vitaal Emmen), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer M. Meijer (VVD), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), de heer K.P. Eggen (D66), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), de heer H. Smit (PvdA), mevrouw U.H. Kiliński (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), mevrouw M.E. Harms (PvdA), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer J.B. Schulte (CDA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw D.S. Leal-Keen (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer P.M. de Jonge (VVD)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Moinat opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Voorstel is na punt 2 (mededelingen) te beginnen met punt 4 (spreekrecht), dan punt 5 (rondvraag), dan gecombineerd de punten 3A en 6A (Woonvisie), dan gecombineerd de punten 3B en 7A (nieuwbouw wijkcentrum Angelslo) en daarna de oorspronkelijke volgorde. De agenda wordt met deze wijziging in volgorde vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Rink ziet door de versoepeling in de coronamaatregelen dat weer meer mensen het Wmo-leerlingenvervoer gebruiken. Helaas is het aantal chauffeurs beperkt door quarantaine. Hier kunnen reizigers hinder van ondervinden. Het beste is de taxireis tijdig te reserveren en zoveel mogelijk buiten de spits te reizen.

Wethouder Wanders zegt, in reactie op een eerdere PvdA-rondvraag, het in de media geschetste beeld te herkennen over de situatie bij Plangroep. Er waren ook in Emmen klachten over de telefonische bereikbaarheid en dienstverlening. Afspraak was per 1 februari het op orde te hebben. De gemeente is benaderd met nieuwe vragen. De overlegfrequentie is opgevoerd. Voor zover is waar te nemen lijkt de telefonische service weer op orde: er zijn extra medewerkers aangenomen en de achterstanden zijn weggewerkt. Plangroep is verzocht om elke cliënt te vragen of er nog individuele problematiek is. In verband met de AVG mag de gemeente dat niet zelf doen. Het voor dit jaar geplande klanttevredenheidsonderzoek wordt naar voren geschoven en volledig uitgevoerd.

Wethouder Otter deelt mee dat geen nieuwe ontwikkelingen zijn over Emmen Vernieuwt.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

De heer Van Vliet (Cliëntenraad Emmen) ziet de Energiebox als gemeenteactie nadrukkelijk bestemd voor alle 49.000 huishoudens met een totaalbudget uit subsidies van 640.000 euro (RREW en BLING). De brieven hiertoe zouden in vier rondes over vier weken worden verzonden, te beginnen op 10 januari. Een week later bleek dat een groot deel van het budget al geclaimd was en op 24 januari zelfs volledig. De resterende 29.000 brieven liggen nog gefrankeerd en al bij de verzenddienst, wat dus kapitaalvernietiging. De Cliëntenraad heeft nergens de mededeling ‘op is op’ gezien – over communicatie met inwoners gesproken. Dat bleek later in de brief onderin ergens genoemd te zijn en onderaan op de website, in beide gevallen in kleine lettertjes weggestopt. Dit is als een vorm van rechtsongelijkheid te zien. De volgorde van verzending, zou beginnen bij de mensen die het het meeste nodig hebben. Dit is in de praktijk ook niet uitgekomen. Zonder smartphone, nodig voor de app, zijn grote groepen, veelal ouderen, al buitenspel gezet. Daar was de gemeente zich ook van bewust: zij erkende bij navraag dat niet iedereen nu eenmaal digitaal was te bereiken. Ouderen zouden hun eigen netwerk kunnen gebruiken of het digitale portaal. Later bleek dat ook te kunnen via bouwmarkten, de pop-upstore in bibliotheken en de energiecoaches. Helaas was 24 januari het budget al op en opende de pop-upstore pas op 2 februari: slordig gehandeld door de gemeente. De volledige spreektekst is afgelopen weekend gemaild naar de meeste raadsfracties. De Cliëntenraad raadt hen aan, bij de wethouder te informeren over de gang van zaken, die doet denken aan het debacle van de subsidie voor woningherstel in Groningen.

LEF! vraagt of de Cliëntenraad contact heeft gehad met de gemeente over het vervolg.

Volgens **de heer Van Vliet** was dat contact summier. De gemeente kijkt naar aanvulling van het budget en ook of de resterende brieven alsnog worden verstuurd. Hoe zit dit met de krappe gemeentebegroting? Het gaat dan om circa 25.000 huishoudens die nog geen gebruik kon maken van de Energiebox, wat neerkomt op 1,25 miljoen bij 50 euro per huishouden.

SP informeert naar de criteria bij de brievenbezorging in de wijken. Is overwogen de bijstandsge-rechtigden en WSW'ers als eerste te bereiken?/

Volgens **de heer Van Vliet** ging de gemeente uit van verspreiding in vier fasen naar verschillende wijken. De onderbouwing hiervoor is niet bekend. Huishoudens die het het hardste nodig zouden hebben, zouden als eerste in aanmerking. Maar met een budget van 150.000 euro zijn maximaal slechts 3.000 huishoudens te bedienen.

GroenLinks vraagt of de gemeente de Cliëntenraad voor advies heeft benaderd over de opzet.

De heer Van Vliet betreurt dat dat niet het geval is. De Cliëntenraad had dan wel een andere werkwijze voorgesteld. Het is een collegebevoegdheid, dus B&W hebben ook de raad er niet in gekend.

PvdA heeft soortgelijke signalen ontvangen, die aan Groningse toestanden doen denken. Heeft de Cliëntenraad zelf al een voorstel voor een eigen oplossing? Heeft zij er geen fiducie meer in?

De heer Van Vliet vreest op grond van alle documentatie dat de chaos alleen maar groter wordt. De overheadkosten van de actie alleen al waren 36.000 euro (24% van het RRE-budget). Te vrezen valt dus voor het deel van de EU-subsidie BLING voor andere gemeentelijke energieacties dat ook niet direct bij de bewoners terechtkomt.

CDA weet dat de Cliëntenraad opkomt voor bijstands- en WSW-gerechtigden. Hoe had zij deze actie ingericht om het geld bij die doelgroep terecht te laten komen in deze tijd van energiearmoede?

De heer Van Vliet kijkt in eerste lijn naar de achterban van circa 3.000 mensen: minima, AOW'ers en zij die onder de Participatiewet vallen. Bedoeling was hen als eerste te helpen. De gemeente had hen uit haar bestanden kunnen selecteren. Over de oplossing heeft de Cliëntenraad zo geen idee: voor een rechtvaardige verdeling lijkt de oplossing niet voorhanden.

5. Rondvraag

VVD verwijst naar haar rondvraag in de laatste commissie BME over de aanvliegroute van Heli Holland. De toegezegde schriftelijke reactie op de afstandsnorm in het provinciale Luchthavenbesluit is nog niet ontvangen. Graag alsnog vóór de komende raadsvergadering van 3 maart.

Wethouder Van der Weide heeft de conceptreactie 16 februari op de agenda van het werkoverleg staan. De definitieve versie naar de commissie volgt ergens rond het weekend van 19-20 februari.

Wakker Emmen las in de media over een oproep van Plaatselijk Belang aan inwoners over onveilige verkeerssituaties in Nieuw-Amsterdam/Veenoord. De omwonenden voelen zich bovendien tekortgedaan in het wegenonderhoud. Zijn B&W hiervan op de hoogte, vooral bij de locaties Schooldijk (weggebruikers kunnen elkaar daar slecht passeren) en Vaart ZZ ter hoogte van het Marktpllein (voorrangsituatie onduidelijk)? Zo ja, gaat het college werken aan een inhaalslag?

Wethouder Van der Weide weet dat Plaatselijk Belang dit soort situaties aan het inventariseren is. Dit staat ook op de agenda van het EOP-overleg. Het wegenonderhoud vindt plaats op basis van een schouw. Voor 2022 is 9 miljoen extra uitgetrokken voor de hele gemeente, met daarin ruimte voor Nieuw-Amsterdam/Veenoord. In Veenoord staan binnen het GRP nog forse investeringen voor de deur met vervanging van rioleringen in combinatie met aanpak van wegen en de openbare inrichting ('werk met werk').

D66 is benieuwd naar aanleiding van de berichtgeving of de gemeente Emmen gebruikmaakt bij de openbare camera's van de Chinese merken Hikvision of Dahua.

Wethouder Otter weet dat er in Emmen geen camera's zijn van het merk Hikvision. Wel zijn er vier à vijf camera's van een ander Chinees merk. Die zijn stand-alone, één camera is aan een netwerk gekoppeld. Bij de komende aanbesteding voor de geheel nieuwe camerasystemen wordt ongetwijfeld het aspect (cyber)veiligheid meegenomen.

PvdA heeft meerdere vragen. 1) In maart staat de gemeente stil bij de Internationale Vrouwendag. Is het college bekend met de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie (21 maart)? Helaas is ook Emmen niet gespeend van racisme en discriminatie. Bewustwording is ontzettend belangrijk. Willen B&W aandacht besteden aan deze dag? Is er überhaupt een diversiteitsbeleid in de gemeente? Zo nee, is het college bereid daar alsnog mee aan de slag te willen? 2) Medio december maakte de gemeente bekend zo snel mogelijk de energievergoeding van 200 euro voor lage inkomens uit te keren. Bij de bijstandsgerechtigden is dat automatisch gegaan, overige minima konden zich melden. Is de vergoeding inmiddels uitbetaald? Was de respons goed? Zo nee, wordt hier proactief op ingezet en met name de AOW'ers zonder pensioen? 3) Coronazelftesten zijn prijzig, zeker voor gezinnen en gelet op de huidige hoge besmettingsgraad. Minima hebben minder financiële armslag hiervoor. Het Rijk zou de gemeenten zelftesten en mondkapjes verstrekken om gratis uit te delen. Hebben B&W die bestelling al geplaatst en ontvangen? Hoe worden zelftesten en mondkapjes verspreid? 4) Het Harmonium Museum in het Veenpark moet op zoek naar een nieuwe locatie. Gezien de unieke collectie vindt de PvdA dit zorgelijk. Is het college hierover in overleg met het museum? Zijn zij ook bereid de vrijwilligersgroep te faciliteren voor een nieuw onderdak, wellicht in samenwerking met de provincie? 5) Onder verwijzing naar het betoog van inspreker Van Vliet over de Energiebox: positief is dat dit het eerste gemeentelijke blockchainproject van Nederland is. Wel laat de uitvoering blijken wat te wensen over. Een groot deel van de inwoners kon nog niet meedoen met de regeling omdat het budget op was. Het bezorgt de fractie een vervelend gevoel over de Groningse woningsubsidie, al hoefden de inwoners in Emmen niet in de kou te staan. Wat kan het college hieraan doen? 6) Uit de visvijver in Emmer-Compascuum is (riet)afval uit het water gehaald, dat sinds december nog steeds op de oevers ligt. Wanneer wordt dit verwijderd?

Wethouder Rink is bekend met 21 maart als Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, net als andere bijzondere dagen. Hier besteedt de gemeente zeker aandacht aan. Diversiteitsbeleid is nog niet voldoende belegd. Dit is een van punten, over te dragen aan het nieuwe college voor de formatiebesprekingen.

Wethouder Wanders betreurt dat het Rijk de minimaregeling voor de eenmalige energievergoeding nog steeds niet mogelijk heeft gemaakt. De aankondiging was ook niet van de gemeente, maar van het Rijk zelf. Het Rijk moet nog de doelgroep definiëren. Eind februari zou de regeling komen,

met de uitbetaling in maart. Dat wordt een forse klus, omdat de doelgroep nog niet bekend is en de aanvragen nog moeten worden ingediend en beoordeeld. Begin december werden gratis zelftesten beloofd door het Rijk; 10 miljoen lagen in een loods in Venlo te wachten. Begin februari heeft de gemeente druk gezet op het ministerie van VWS. Hierop is recent informatie ontvangen van de wijze en hoeveelheid van bestelling, opslag en verspreiding. B&W hopen vanaf volgende week na opslag bij de EMCO-groep via wijk- en buurtcentra laagdrempelig onder de mensen te verspreiden. Zij zijn de besturen van die centra erg erkentelijk voor hun steun, onder meer qua openingstijden.

Wethouder Kleine is van begin af aan betrokken bij de herontwikkeling van het Veenpark, samen met de provincie. Dat het museum 'weg moet', is te ongenueanceerd. Verplaatsing van de bestaande ingangen is mogelijk een oplossing. Of dat wenselijk is, is nog de vraag. Drie weken geleden is voor het laatst gesproken met de initiatiefnemers, over een paar weken opnieuw. Het betreft een unieke harmoniumverzameling die behouden moet blijven voor de regio, maar niet ten koste van alles. Samen met de provincie wordt gepoogd het museum voor de regio te behouden.

Wethouder Van der Weide vindt de vergelijking met de Groningers, de schade die zij leden en hoe de overheid hen in de steek laat, totaal niet passend met een Energiebox van 50 euro. In 2021 deed Emmen samen met de andere Drentse gemeenten mee met de RRE-regeling (Regeling Reductie Energieverbruik). Hiervoor is een mooi bedrag binnengehaald, dat is omgezet in vouchers van 50 euro. Dit bleek een drempel te zijn voor deelname. Hier is van geleerd; die ervaringen zijn meegenomen voor de RREW-regeling 2022, een subsidie van bijna vijf ton voor alleen de gemeente Emmen: opleiding van energiecoaches, warmtescans, een warmtetour en 150.000 euro voor bespaarboxen als eerste (isolatie)stap naar verduurzaming. Daarbij is gekozen voor een app. Al beschikt niet iedereen over die technologie, liefst 84% van de Nederlanders beschikt over een smartphone of tablet. De pop-upstores konden hulp bieden voor mensen die er met de app niet uitkwamen. Dat de openingsdatum later was dan de start van de regeling, heeft te maken met het tempo, maar ook met corona en de bezetting van de pop-upstore. Het college is zeker na vorig jaar verrast door het grote succes. Het is geen bespaarbox voor alle inwoners. Dat eerst aan de bijstandsdoelgroep wordt gedacht, lijkt logisch. Het hangt wel samen met allerlei variabelen als type woning, energielabel, inkomen en type energiecontract. Bovendien betreft het vaak data waar de gemeente vanwege de AVG niet zomaar bij kan. Daarom is begonnen met de dorpen en wijken met relatief veel oude woningen, lage energielabels (D en E) en lage inkomens. Goed dat het een succes is gebleken, anderzijds is het vervelend dat het budget op is en mensen teleurgesteld zijn. Het Rijk heeft 1,4 miljoen gefourneerd voor energiearmoede. B&W zijn aan het nadenken over hoe dit in te zetten op armoedebestrijding, als vervolg op de RREW-regeling. Over de visvijver in Emmer-Compascuum zegt de wethouder toe dat dit afval op korte termijn wordt opgeruimd. Hij zal dit onder de aandacht brengen bij Team Openbare Ruimte.

PvdA wilde met de Groningse situatie alleen een gevoel overbrengen, geen vergelijking trekken met de Energiebox. Goed dat er nog aanvullende middelen in te zetten zijn op de energiearmoede. De PvdA spoort het college aan dit door te zetten.

CDA hoort dat het college zich baseert op de ervaringen uit 2021. De energielasten waren toen toch heel anders voor huishoudens? Zij hebben nu toch veel meer aandacht dan toen voor de energienota en hun contract? Vreemd dat het toen niet veel respons opleverde. Niet alle huishoudens komen in aanmerking voor de Energiebespaarbox. In krantenadvertenties staat niet dat het om een zeer beperkt aantal mensen gaat. In de app is te lezen dat er een vervolg komt. Wanneer horen de inwoners hier meer over en vanaf wanneer gaat het vervolgtraject in?

Wethouder Van der Weide erkent dat de gemeente de beperkingen in toepassing van de regeling nadrukkelijker had moeten communiceren. Het geschetste gevoel is begrijpelijk. Blijkbaar waren de brieven en de website niet voldoende. Dit behoeft meer aandacht. De ervaringen van de vorige regeling zijn meegenomen, omdat de respons teleurstellend laag was. Inderdaad is in de markt de urgentie heel anders. Maar dit jaar zijn er zoveel meer meldingen dat het niet alleen aan de ontwikkelingen op de energiemarkt ligt. B&W zullen dit intern evalueren en zich beraden op de wijze van communiceren. Er komen dan wel scherpe keuzes tussen wie wel en wie niet in aanmerking komen.

Het is naar aard geen minimaregeling: ook iemand die modaal of twee keer modaal verdient, kan met een variabel contract ineens voor dubbele lasten komen te staan. Het probleem is veel breder, de oplossing dus ook. Voorts is het complex de meest behoeftige doelgroep in kaart te brengen, gezien de AVG-beperkingen en factoren als inkomen, energielabel, type woning.

Als het probleem breder is dan alleen de minima, dan stelt het **CDA** vast dat de 3.000 toegekende boxen sowieso al ruimschoots onvoldoende waren.

Wethouder Van der Weide werpt tegen dat 50 euro alleen de problemen van de forse hogere energielasten niet kan oplossen. Het is een subsidiekans die in 2021 voorbijkwam. Emmen is een van de weinige gemeenten die daarna de BLING-subsidie binnenhaalde. In vervolg op de collegebrief uit december over energiearmoede zal het college vaart erachter zetten om binnen de beperkte financiële mogelijkheden de inwoners te inspireren tot energiebesparende maatregelen.

GroenLinks begrijpt dat er aanvankelijk 49.000 brieven op stapel lagen. Wordt het restant alsnog verstuurd? Hoe groot is de kans dat de mensen die geen brief kregen maar het geld heel hard kunnen gebruiken, toch in aanmerking komen? Het is nu wel een soort rechtsongelijkheid dat meer dan de helft van de inwoners de brief niet kregen.

Wethouder Van der Weide antwoordt dat de overgebleven brieven voorlopig niet worden verzonden. Dat zou alleen maar valse hoop geven. In 2021 zijn 3.000 boxen verstrekt. Er is toen met heel veel brieven en via (sociale) media gecommuniceerd om het budget weg te zetten, met lage respons. Het is nooit de bedoeling geweest dit jaar het restant van de 49.000 huishoudens te bedienen.

LEF! wil dat de gemeente zeker in de communicatie minder voortvarend wordt. In januari is de indruk gewekt dat het voor alle inwoners bereikbaar zou zijn. Al is de regeling complex, deze is niet te vergelijken met de Groningse subsidie voor woningverbetering. Toch noemt de fractie het een debacle dat overkomt als een niet-betrouwbare overheid. Nu blijven op hoogglans gedrukte brochures onverzonden achter, wat kapitaalvernietiging is. Komt het college binnenkort nog met een soort excuus richting de inwoners?

Wethouder Van der Weide wijst op de betreffende passage over het beperkte budget in de brief die zij ontvingen. Er is over te discussiëren of dit voldoende is geweest. Zoals LEF! het proces negatief frame, is niet zoals B&W ertegenaan kijken. Positief is immers dat het tot veel respons heeft geleid. Het college zegt toe dit een goed en effectief vervolg te geven om aan de grote vraag te voldoen, binnen de beperkingen van het budget van 1,4 miljoen.

LEF! betoogt dat een groot gedeelte van de inwoners de brief niet kreeg en dus niet kon weten van het beperkte budget. De wethouder mag het 'framen' noemen, volgens de flitsende berichten van de gemeente zelf zou de Bespaarbox er zijn 'voor de inwoners van Emmen'. De lezers mogen dan ook verwachten dat de gemeente daarop terugkomt. Een 'sorry' of 'we hebben het niet goed gedaan' kan ook waarde hebben. Graag voor de komende raad van 3 maart een overzicht van alle overheadkosten gespecificeerd naar de app, drukwerk, verzending et cetera, om de raad goed te informeren.

Wethouder Van der Weide is bereid om een bestedingsoverzicht met de raad te delen, als hiertoe een concrete (schriftelijke) vraag uit de raad komt. Het gaat namelijk om veel verschillende subsidiebronnen. Het frame dat iedere inwoner een Energiebox zou zijn beloofd, werpt het college van zich. Dat is niet de wijze waarop er gecommuniceerd is. Blijkbaar is dit op verschillende manieren geïnterpreteerd, dus de communicatie is niet helemaal goed verlopen. Voor het vervolg worden alle in de rondvraag geuite signalen meegenomen, om de communicatie nog duidelijker te maken.

3. Presentaties

3A. Samenvatting – Woonvisie 'Emmen gaat mee met de tijd' 2022-2026

Wethouder Otter leidt in dat de presentatie alleen de highlights bevat van de concept-Woonvisie, waarop de stakeholders nog moeten reageren. De definitieve visie gaat in de periode april-mei ter vaststelling naar de nieuwe raad. Tot slot een algemeen voorbehoud: elke visie, zeker deze, is omgeven met veel onzekerheden, gelet op de dynamische ontwikkelingen op de woningmarkt.

Mevrouw Streuding (beleidsmedewerker wonen gemeente Emmen) houdt de presentatie.

D66 beluistert dat voor flexibel wonen er wel vraag moet zijn. Valt daarbij te denken aan een tussenvoorziening zoals voor asielzoekers in de gemeente Tynaarlo?

Mevrouw Streuding bevestigt dat als er een heel grote vraag is naar huisvesting voor statushouders, dat aanleiding kan zijn voor flexibel wonen.

CDA hoort dat de gemeente bij de corporaties aandacht wil vragen voor verduurzaming van hun oudste c.q. slechtste woningbezit. Maar alles ‘achter de deur’ is toch al geregeld via het Bouwbesluit of de Omgevingswet? Wat is precies het verschil tussen ‘dorpen en wijken’ en ‘kernen’? De woningbehoefte tot 2030 is 1.500, toch wil de gemeente een extra ambitie van 5%? Waarom? Tot die tijd is de lichte groei ook te tackelen met de woningbehoefte.

Mevrouw Streuding zegt dat deels het geval is. De gemeente kan daarnaast op voorhand bepaalde zaken meegeven aan een ontwikkelaar van nieuwbouw, bijvoorbeeld door ook ontmoetingsruimten in het ontwerp mee te nemen die voor meer binding tussen inwoners kan zorgen. Overige zaken zijn inderdaad geregeld via wet- en regelgeving. ‘Dorpen en wijken’ is hetzelfde als ‘kernen’. De onderbouwing voor de extra groei vloeit voort uit de gemeentewens om de voorzieningen te versterken, de ambities qua meer werkgelegenheid en onderwijs (Universiteit van het Noorden) waar te maken en alvast voor te sorteren op het (nog niet-definitieve) Deltaplan voor het Noorden (extra woningbouwopgave in ruil voor verbetering spoorinfrastructuur).

Wakker Emmen vraagt naar de relatie tussen het aantal huishoudens en het aantal woningen. In de sociale huur worden 1.000 huizen gesloopt voor nieuwe. Dat is toch geen toename?

Mevrouw Streuding licht toe dat de vraag naar woningen toeneemt doordat het aantal huishoudens toeneemt. Daar speelt verdunning (minder bewoners per woning) een rol: om die groei op te vangen zijn meer woningen nodig. Bij sloop-nieuwbouw gaat het inderdaad om een vervangingsopgave. Per locatie kan dat verschillen, waarbij per saldo een lager, gelijk of hoger aantal woningen ontstaat. Uiteindelijk wil de gemeente de corporaties stimuleren tot nieuwbouw: zij hoeven niet altijd eerst woningen te slopen, maar kunnen ook nieuwbouw plegen op lege plekken.

VVD informeert naar het aantal sociale woningen in de gemeente Emmen. Is er verschil tussen ‘zelfbewoningsplicht’ in de Woonvisie en ‘opkoopbescherming’ in de presentatie? Levensloopbestendig wonen zou de doorstroom bevorderen. Maar dat betekent toch dat mensen langer in dezelfde woning (tot op hoge leeftijd) kunnen blijven en er dus juist minder doorstroom is?

Mevrouw Streuding antwoordt dat er bijna 7.500 sociale huurwoningen in de gemeente zijn. De genoemde termen komen op hetzelfde neer: beide zetten in op bescherming tegen het opkopen van woningen door beleggers, die dan niet meer verhuurd mogen worden. In levensloopbestendige nieuwe woningen kunnen mensen inderdaad veel langer wonen. I.c. gaat het om senioren in grote eengezinswoningen de overstap te maken naar nieuwe levensloopbestendige huizen, waarna hun verlaten woningen vrijkomen voor gezinnen c.q. starters.

PvdA wil graag weten hoe mensen zijn te stimuleren tot levensloopbestendig wonen. Als zij van woningen met een redelijke huurprijs naar heel dure huurwoningen moeten verhuizen, komen ze niet zomaar in beweging. De fractie hoort in de presentatie de gemeente steeds bepaalde verzoeken doen aan corporaties. Hoe dwingend kan dat zijn?

Mevrouw Streuding legt uit dat de gemeente dat wil stimuleren door diverse woonvormen te bouwen en in te spelen op de variëteit van woonwensen van senioren. Dus niet alleen balkonappartementen, ook bungalows met tuin, knarrenhofjes of in de nabijheid van (zorg)voorzieningen. Door aan te sluiten bij hun vertrouwde omgeving wordt de overstap makkelijker. De gemeente kan zich redelijk dwingend opstellen ten opzichte van corporaties via de verplichtende prestatieafspraken: deze kan de gemeente zelf aanbieden, accepteren of weigeren. In het laatste geval moet de corporatie dat uitleggen richting het ministerie. Bij een goede uitleg moet de gemeente er zich bij neerleggen, in de andere gevallen heeft zij zeker een vinger in de pap.

6. Bespreken C-stukken

6A. Samenvatting ‘Woonvisie Emmen gaat mee met de tijd’ 2022-2026 (presentatie Woonvisie)

Eerste termijn

ChristenUnie ziet de inbreiding op gespannen voet staan met ‘De Gezonde Wijk’. Gewaakt moet worden voor te veel verstedelijking, waardoor de groene longen uit een wijk verdwijnen. Desnoods moet voor nieuwbouw worden uitgeweken naar akkergronden, bijvoorbeeld bij de Delftlanden. Ontbrekende woningcategorieën toevoegen lijkt een open deur, maar naast levensloopbestendig wonen zijn ook andere vormen denkbaar. Daar moeten wel dan wel duidelijkere ambities voor komen. Op starters aan de onderkant van de markt moet creatiever worden ingespeeld, zoals vier jonge particuliere initiatiefnemers op een ‘postzegel’ in Sleen. Dit spaart voor de gemeente bovendien de winstslag van ontwikkelaars uit. Is maatschappelijk vastgoed weer op de agenda te krijgen bij de corporaties? Dat was een tijdlang uit de mode bij het Rijk, maar dit kan niet langer. Bij de corporaties is genoeg gezonde denkkraft hiervoor. Tot slot: denk aan nul op de meter, aanpasbaar, circulair en klimaatneutraal bouwen en aan de (essentiële) klimaatadaptatie. Dit alles heeft te maken met het doorgeven van een gezonde toekomst voor de jeugd van Emmen.

SP ziet wonen misschien wel als belangrijkste politieke thema voor de komende jaren. De fractie is tevreden met de Woonvisie, maar toch ontbreken er zaken. Het woningaanbod is al tijden volledig verstoord. De SP maakt zich zorgen over de jonge starters die eindeloos op de wachtlijst staan, niets betaalbaar kunnen vinden en moeite hebben een hypotheek te krijgen. Dit geldt ook voor hen die kleiner of passender willen wonen. Dit is een forse uitdaging. De SP ziet daarom graag meer sociale woningen. De geringe 5% extra ambitie wekt verbazing. Waarom niet 30%? Dat zou enorm goed passen bij de visie op verschillende woonvormen bij elkaar.

VVD wijst erop dat met de huidige voorraad sociale woningen (7.500) het om een extra ambitie van 375 gaat. In totaal wordt al 10% bijgebouwd en daar komen de 1.000 nieuwe en 1.500 te renoveren woningen nog eens bij. Daarmee is het aanbod sociale huur nog niet eens zo heel slecht.

D66 vindt de Woonvisie in de basis een redelijke aanvulling. De vorige versie – streven naar een duurzaam thuis zonder bouwkundige gebreken, comfortabel, betaalbaar, levensloopbestendig en energieneutraal – is nog steeds actueel, net als de vraag naar versnelling en verduurzaming en maatregelen passend bij de portemonnee van de inwoners. Er is weinig in de visie te lezen over OV-bereikbaarheid, vandaar dat het goed is dat de presentatie het Deltaplan voor het Noorden noemt. Hopelijk wordt met aanbod van grotere woningdiversiteit in wijken en dorpen ook diversiteit binnen een wijk bedoeld. D66 gaat ervan uit dat bij punt 3 in de visie ook toekomstbestendig wonen wordt bedoeld, om in te spelen op een veranderende vraag. De woonwagens ontbreken. Gaat de gemeente meer eigen bezit afstoten? Komen er meer standplaatsen? Goed dat in de basis wordt ingezet op inbreiding, transformatie en herstructurering, maar dan moet er wel serieus naar uitnodigend openbaar gebied (‘beweegvriendelijke omgeving’) worden gekeken om mensen te faciliteren en stimuleren om meer te bewegen. Het lijkt logisch dat het woordje ‘we’ bij sociale huur op de woningcorporaties, en niet op de gemeente, doelt.

LEF! wijst er de vorige sprekers op dat niet de Woonvisie zelf op de agenda staat, maar een C-discussie als voorportaal waarmee de raad input kan meegeven aan het college. De visie zelf volgt pas in april-mei. Hier heeft de raad meermalen dringend naar gevraagd, omdat de afgelopen jaren al meerdere besluiten werden genomen die ingingen tegen de uitgangspunten van de ‘Snoeien is bloeien’-visie. Dat is op zich prima, maar goede onderbouwing uit passende nota’s is bestuurlijk wel gewenst. Heel Nederland staat qua wonen in dezelfde crisisstand. Wellicht heeft de overheid in haar neoliberale denken te veel aan de markt overgelaten. Er zijn huisvestingsproblemen met de doorstroming, starters, daklozen en de onderkant van de samenleving. Dit vraagt om meer landelijke regie gezien de spanningen met inflatie, energieprijzen en de Oekraïne-crisis. Starters zijn überhaupt niet aan zet omdat zij niet weten welke woningen te koop staan. Makelaars spelen die via de achterdeur onderling en aan investeerders door. Hoeveel invloed heeft de gemeente daarop? Welke financiële prikkel is er om door te stromen? Volgens LEF! niet. Ook als kinderen het huis verlaten of bij overlijden van de partner is er nauwelijks prikkel tot doorstromen omdat men dan de comfor-

tabele woonsituatie moet opgeven. Hopelijk staren B&W zich niet blind op de zelfbewoningsplicht. Goed dat er anti-speculatiemaatregelen komen, maar grote bottleneck is de handhavingscapaciteit. Bovendien zijn de grote investeringsmaatschappijen daarmee niet onder de duim te krijgen. Hopelijk worden ook interventies in bestemmingsplannen opgenomen, zoals een doelgroepenverordening om de druk erop te houden, niet alleen tijdens de bouw, maar het aanbod voor een specifieke doelgroep beschikbaar te houden. Hoe is voorrang te geven aan particuliere projecten als in Sleen onder het motto 'eigen inwoners eerst'? De knoopen uit de gemeente Tubbergen zouden heel goed passen, net als inspelen op de USP's (unique selling points) van Emmen in architectuurprogramma's. De bouwstijl in Angelslo, Emmerhout en Bargeres worden geroemd om de prachtige ligging in het groen, maar het is vergane glorie. Dat principe is bij de Delftlanden losgelaten. Daar ligt ruimte vrij voor fase 4 en 5 en dus een kans om de Emmense USP's weer te herintroduceren en je als gemeente niet uit te leveren aan de projectontwikkelaars. In Emmen-centrum is 'stapelbehoefte': bouw daar dus in de hoogte. Dat past daar, in tegenstelling tot de randwijken. Tot slot: nieuwe wijken, inbreiding en transformatie etc. kosten ontzettend veel tijd. Is de gemeente voornemens haar fte's uit te breiden om al die projecten te realiseren?

PvdA vraagt naar voorbeelden van 'specifieke doelgroepen'.

LEF! antwoordt dat de afdeling RO vooraf altijd een doelgroepenanalyse doet. Door dit in een verordening vast te leggen is heel duidelijk in elk bestemmingsplan aan te geven voor welke doelgroep de planlocatie geschikt is en moet blijven. Dat hoeft niet voor de hele gemeente, maar voor heel specifieke locaties. Het geeft de gemeente meer sturingsmogelijkheden op het woningtekort.

Wakker Emmen wijst LEF! erop dat juist enkele jaren geleden bewust minder regels zijn gekoppeld aan bestemmingsplannen om ontwikkeling eenvoudiger te maken.

LEF! was eerder ook voor zo regelvrij mogelijke bestemmingen. Een doelgroepenanalyse kan juist ruimte geven aan meerdere doelgroepen en past beter bij de woonbehoeften en gebiedskenmerken. Uiteraard moet dit nader worden onderzocht, het is niet de bedoeling meer regeldruk te creëren. Wat dat aangaat is de nieuwe Omgevingswet al uitdagend genoeg.

Wakker Emmen beaamt dit. Juist daarom moet gewaakt worden voor nog meer regels.

Wakker Emmen ziet problemen met achterstallig onderhoud van huur- en koopwoningen, waar ook starters mee te maken krijgen. Dit komt de betaalbaarheid niet ten goede. Daartegenover staat het struikelblok van de negatieve rente die tot beleggen in woningen aanzet (opkopen, opknappen en verhuren). In het C-stuk ontbreekt het behoud van voorzieningen in kleine dorpen zoals OV: dit draagt ook bij aan het woongenot. De gemeente moet bij nieuwbouw waken voor PFAS- en stikstofgevolgen. Er is veel facilitering van de gemeente nodig bij alle plannen qua bestemming, vergunningverlening en welstand plus de introductie van de nieuwe Omgevingswet, wat veel personele inzet vraagt. Hoe ver zijn B&W zijn met de ontwikkeling van nieuwe plannen? Het buitengebied ontbreekt in het C-stuk, vooral in lintdorpen waarvan het merendeel buiten de bebouwde kom ligt. Dergelijke locaties bieden kansen, zonder afbreuk te doen aan de open structuur en zichtlijnen.

Vitaal Emmen kan zich zeker vinden in de nieuwe woonambities, een heel mooi plan. In de buitendorpen is veel vraag naar levensloopbestendige woningen, waardoor de ouderen in hun dorp kunnen blijven en hun woningen vrijkomen voor gezinnen. Starterswoningen (huur en koop) moeten zeker niet opgekocht worden door beleggers, anders slaat de gemeente de plank compleet mis.

PvdA ontvangt graag een kopie van de presentatie. Het blijft bijzonder om in één raadsperiode een woonvisie compleet op de kop te zetten. De volgende kan zomaar 'Groeiën doet bloeien' heten vanwege de groeiende vraag. In alle dorpen, groot en klein, is die behoefte groot bij bestaande en nieuwe bewoners. Wonen is een grondrecht dat betaalbaar moet zijn met voldoende goede huizen en eerlijke kansen in gevarieerde wijken. De kracht van Nederland is dat arm en rijk door elkaar woont. Toch dreigen de tegenstellingen groter te worden en holt de leefbaarheid achteruit. Dit vraagt om gemengde leefbare dorpen en wijken die veilig zijn en waar verschillende inkomens-

groepen naast elkaar wonen met naoberschap en ontmoetingen in een omgeving met speeltuinen en parken. Bij punt 2 sluiten de vier speerpunten mooi aan. De gemeente moet in conclaaf met de corporaties om te streven naar een hoger ambitieniveau dan 5% toename in sociale huur. De beschrijvingen bij punten 3 en 4 zijn mooi, maar is de 5%-ambitie voldoende? Goed dat wordt gekeken naar alternatieve woonvormen conform de PvdA-motie van november. Punten 5-7 zijn prima initiatieven zoals opkoopbescherming, mogelijkheden onderzoeken van sociale koopwoningen voor starters, de krachten bundelen met corporaties met aandacht voor energiearmoede. In de nieuwe Omgevingswet komt het belang van de in- en externe woonomgeving voor de gezondheid. Hierop moet de gemeente voorsorteren, een mooie aanleiding om de regie te pakken met spreiding van essentiële voorzieningen als huisartsen. Daarnaast kan de fractie zich prima vinden in de overige punten. Zij mist de volgende punten in de visie: toegankelijkheid, verduurzaming (zie: PvdA-motie in november) en aandacht voor kwetsbare groepen (lichamelijke en geestelijke beperkingen, chronische psychische klachten, huiselijk geweld). Thuiswerken is door corona prima mogelijk gebleken in Emmen; dit vraagt om een adequate digitale infrastructuur. De gemeente moet zorgen voor een goede spreiding van voorzieningen. Boven alles moet tempo worden gemaakt, elke dag extra is een dag te veel. Er moet aandacht komen voor kwalitatief hoogstaande architectuur, passend bij de woonwijken. De gemeente moet trots zijn op wat is bereikt. Ook de Seniorenraad sluit zich hierbij aan: 'Stroop de mouwen op, want bescheidenheid past niet meer.'

CDA kan op een aantal punten de visie onderschrijven, zoals herstructurering van oudere woonbuurten, ontwikkeling van levensloopbestendige woningen en groei door inbreiding, transformatie en herstructurering. De volgende punten mogen specifieker. Emmen moet volgens speerpunt 1 aansluiten op de behoeften: die van nu of in de toekomst? Moeten er meer grondgebonden koopwoningen komen, terwijl er vanaf 2030 behoefte komt aan een ander woningtype? Aanbod van grotere diversiteit aan woningen: welke types moeten nu gebouwd worden om in de toekomst aan te sluiten bij de behoeften? **CDA** wil de missie uitbreiden met een vierde punt: 'Emmen draagt zorg voor een aantrekkelijke woonomgeving en investeert in die woningen die aansluiten bij de toekomstige behoeften.' Het aantal 75-plushuishoudens stijgt exponentieel maar blijft in hun huis zitten, omdat er te weinig te huur of te koop is. Bouw dus meer huur- en koopappartementen.

VVD informeert of het **CDA** heeft onderzocht of elke 75-plusser dat ook daadwerkelijk wil.

Dat heeft het **CDA** niet gedaan. Wel is in de omgeving te zien dat veel senioren bereid zijn kleiner te wonen, met kleine tuin. Voor hen zijn er geen huur- of koopappartementen te vinden. De woningmarktanalyse toont met grafieken een flink tekort daaraan tot 2030. Dat klinkt ver weg, maar is al zeer dichtbij. Kijk nu goed naar wat er in 2030 en daarna nodig is: dat is goed rentmeesterschap.

VVD is het daarmee eens. Maar de woningmarkt is de afgelopen tien jaar ingrijpend veranderd van een crash naar overspannenheid. Richting 2030 kunnen er heel andere maatstaven komen. Daarop inspelen is het moeilijkste voor een gemeente wat er is.

PvdA vult aan dat deze Woonvisie is geënt op slechts de komende vier jaar.

CDA betoogt dat de wens van een gevarieerd woningaanbod en daarop bouwen heel gemakkelijk klinkt. Maar dat doet geen recht aan de toekomstige behoefte. De woningmarktanalyse geeft goede handvatten richting 2030. Misschien is tweejaarlijkse tussenevaluatie nodig, maar de gemeente kan niet zomaar van alles wat gaan bouwen en dan wel zien wat de toekomst brengt.

VVD waardeert deze C-discussie zeer. Bij de afgelopen twee begrotingsbehandelingen had de fractie al aangedrongen op meer bouwen in Emmen. B&W antwoorden dan vaak dat er al veel wordt gebouwd en de Woonvisie actualisatie heeft. De VVD-oproep was dus zo gek nog niet, gezien de opgave van 4.000 woningen voor de komende acht jaren. Vernieuwing, actualisatie of herijking van de Woonvisie per vijf jaar is onvoldoende: de markt zal in beweging blijven. Misschien moet er elk jaar een quickscan plaatsvinden. De fractie kan instemmen met de voorgestelde visie en missie. Het spreiden van vernieuwende of alternatieve woonconcepten moet niet te ver worden doorgevoerd. Situaties als één tiny house in een villawijk of containerwoningen tussen bestaande bouw zijn on-

wenselijk. Punt 2 heeft geen wijziging. Bij punt 3 is de voorgestelde groei in alle kernen in principe akkoord: de genoemde aantallen worden naar vier gebieden opgesomd. Graag nog een uitsplitsing in de komende visie naar dorp, zodat de bewoners die plannen kunnen inzien.

PvdA vraagt of de VVD daarbij wil bouwen naar inwonertal of naar woonbehoefte in de dorpen. En wie bepaalt die aantallen?

VVD wil meer duidelijkheid voor elke dorpsbewoner over waar hoeveel gebouwd wordt. 'Nee' is dan ook een antwoord. De gemeenteraad bepaalt uiteindelijk die aantallen, en wel naar behoefte. Voor een dorp of buurt kan daartoe exact dezelfde maatstaf gelden.

CDA vraagt of het een goed idee is het woningtype daarin mee te nemen om in de toekomst niet met een teveel met bepaalde types te blijven zitten. Zo is er 2030 volgens de marktanalyse een enorm overschot te verwachten aan grondgebonden woningen.

VVD noemt dit een goede aanvulling die bijdraagt aan meer duidelijkheid. De 4.000 woningen zijn niet alleen met inbreiding, transformatie of herstructurering te realiseren. Dat staat op gespannen voet met de groene leefomgeving in de missie. Naast de Delftlanden is er nog een heel groot perceel bij Noorderwerf/Nieuw-Amsterdam beschikbaar om snel een bestemmingsplan te realiseren. Punt 5: er moet inderdaad een gevarieerd aanbod zijn qua prijs. De zelfbewoningsplicht is sec niet de oplossing voor het woontekort.

LEF! beaamt het laatste. Moet de gemeente ook iets doen aan de opkopingsstrategieën in de markt?

VVD heeft zelf niet op voorhand de oplossing. De gemeente heeft wel te maken met de negatieve rente die tot beleggen aanzet. Ook particulier woningbezit leidt tot verhuur, wat ook aan de vraag voldoet: alles grijpt dus in elkaar. Er moet dus enige regulering zijn, maar alleen een zelfbewoningsplicht leidt ook tot problemen. Punt 6: herstructurering sociale huur bevat prima uitgangspunten. Wel is het goed dat de raad blijvend geïnformeerd wordt, bijvoorbeeld via een presentatie door de corporaties. De VVD is ook voor een gezondere leefomgeving (punt 7) en kan instemmen met bepaalde voorbeelden in het C-stuk. Woningaanpassingen zijn al afdoende geregeld al in het Bouwbesluit of in de Omgevingswet.

Wakker Emmen noemt 4.000 woningen over vier jaar een vrij kansloze opgave. Misschien is het ook goed om breder te kijken, onder andere naar particuliere initiatieven als in Sleen – al maakt de Wet kwaliteitsborging dat wel lastig. Goedkoop bouwen begint bij de kavelprijs: die heeft de gemeente zelf in de hand. Dat is belangrijk om mee te nemen in de Woonvisie.

VVD weet dat de visie voor vier jaar geldt, maar het aantal 4.000 geldt tot 2030.

GroenLinks vindt het belangrijk om vooral aan de sociale huurwoningen aandacht te schenken. Heeft de 5% toename betrekking op het totale woningbezit of alleen sociale huur? Bij de laatste lopen de wachtlijsten alleen maar op, met als resultaat polarisatie tussen bevolkingsgroepen, die afgunstig naar anderen kijken als die eerder voor een woning in aanmerking komen. De fractie wil bij vernieuwende woonconcepten met name denken aan duurzaamheid, ook op het gebied van bouwconcepten zelf, zoals natuurinclusieve grondstoffen en producten.

CDA vraagt wat GroenLinks van het idee vindt om goedkope woningen voor starters naar voren te trekken. Dan komt de doorstroom in de sociale huur ook op gang, met kortere wachtlijsten.

GroenLinks kan daarachter staan. Want starters voor koopwoningen komen nu evenmin aan bod; dit kan ook bij hen voor doorstroming zorgen. Bij woningbouw komen de dorpen er toch wat bekaaid vanaf. Ook daar is behoefte om te blijven wonen in het dorp en niet specifiek in een willekeurig veld of blok. Fijn dat, net als GroenLinks dat vaak doet, ook D66 OV benoemt als aandachtspunt in de Woonvisie. Zonder goed OV geen goed functionerende woonwijk.

Reactie college

Wethouder Otter zegt een kopie van de presentatie toe. Hij zal ingaan op de belangrijkste opmerkingen. De overige worden zeker meegewogen bij de komende Woonvisie. Het betreft inderdaad 4.000 woningen in tien jaar (400 per jaar): een opgave die echt al heel ambitieus is, maar wel reëel. Planvorming, (bezwaar)procedures en aannemerscapaciteit bemoeilijken de voortgang. De hele vi-

sie hoeft niet om de 1-2 jaar te worden herzien, wel vindt nu al een strakke tussentijdse monitoring van de ontwikkelingen plaats in de bouw en de marktvraag. Die blijven lastig te voorspellen. De Woonvisie 2018 was net klaar met een pionierskorting van 30% op kavels aan de Oude Meerdijk omdat daar totaal niet gebouwd werd, nu zijn daar alweer 40 kavels bebouwd. De genoemde hoeveelheid huurwoningen van 7.500 is aan de lage kant: in de hele gemeente zijn er 14.000 sociale huurwoningen. De 5%-ambitie extra groei (700, buiten sloop-nieuwbouw om) wordt bewust uitgesproken, maar is omgeven met veel onzekerheid. De 30% die de SP wil, is veel te ambitieus. De gemeenteambitie is ook meegedeeld aan corporaties. Tot nu toe waren de prestatieafspraken redelijk in harmonie, maar de discussie zal veel steviger worden vanwege de gelijkblijvende wachttijden bij de corporaties.

LEF! wijst op de woonwijken met gespikkeld bezit van particulieren versus corporaties. Moet de gemeente daar juist niet faciliteren om bepaalde blokken vrij te kunnen maken?

Wethouder Otter benoemt het stedelijke totaalplan voor Angelslo om woningen toe te voegen, met de ombouw van schoolgebouwen naar sociale huur. Die gesprekken lopen al en corporaties investeren best fors. Wel is de overtuiging en ambitie van de gemeente nog niet voldoende aan te treffen bij de corporaties. Beide partijen moeten daarbij hoe dan ook tot prestatieafspraken komen.

CDA vult het aangekondigde onderzoek aan naar bouwen van sociale koopwoningen voor starters. In hoeverre kunnen die een oplossing zijn?

Wethouder Otter wijst erop dat de gemeente niet zelf woningen bouwt. Zij heeft een beperkt instrumentarium. In de knarrenhofjes in Emmermeer kon de gemeente via een lagere kavelprijs zeven sociale koopwoningen realiseren. Wel geldt daar een contractuele verrekenprijs bij toekomstige verkoop. Dat kan alleen waar de gemeente zelf grondposities heeft, anders is dat heel lastig af te dwingen. Aan inbreiden zitten bij de gemeente al 2.000 woningen in de pijplijn plus kavels voor 200-400 extra (o.a. Delftlanden) in de dorpen, oude wijken en hoogbouw in Emmen-centrum. De laatste 1.500 zijn met gemak te vinden met adequate herstructurering van oude 'rotte kiezen'. Inbreiden mag niet te veel ten koste gaan van parken en ander groen in de stedelijke omgeving.

VVD denkt dat met een inbreidingsopgave van 2.4000 bij de 5%-ambitie de spoeling redelijk dun wordt voor een potentiële koper. Het meeste ligt dan immers al vast.

Wethouder Otter betoogt dat bij het creëren van de 200-400 kavels die potentiële koper er niet meteen al is. Die kavels zijn niet projectmatig, de gemeente steekt veel meer in op particuliere kavels. Bij 400 zijn er al meer dan de gemeente acht jaar geleden had. Dit geeft iedereen voldoende extra keus. Woonwagens krijgen een aparte plek in de visie. Voorheen zijn kleine kampen opgeknaapt met woonwagenwoningen en zijn nieuwe standplaatsen (o.a. op De Ark) gerealiseerd. Met de corporaties is afgesproken op die locaties meer huurwoonwagens te plaatsen. Gemeenteregie kan zorgen geven, maar niet zozeer in Emmen, met zijn strategie van beperkte groei zonder nieuwe woonwijken, verdeeld over veel deelplannen. Mocht de komende jaren de ontwikkeling stokken, is het afschalen vrij eenvoudig dankzij de kleinere plannen. Dit voorkomt situaties als in de Delftlanden en Nieuw-Weerdinge die het woongenot niet ten goede kwamen. In andere Drentse gemeenten zijn de aantallen vaak veel groter, wat niet met de demografie correspondeert. De wethouder heeft hen opgeroepen wel regie te houden op de bouw, om niet ongebreideld woningen uit de grond stampen met alle gevolgen van dien. De gemeente hoeft veel bouwinitiatieven niet zelf aan te jagen, maar wordt juist aangejaagd door plannen met een tempo van circa 100 woningen per maand. Er is groot capaciteitsgebrek om die af te handelen. Intern wordt met man en macht en met veel efficiëntie en effectiviteit gewerkt. Deels is een van de plannen met extra kavels geheel uitbesteed om het tempo erin te houden. De capaciteit in Emmen is relatief groter dan bij kleinere Drentse gemeenten. Dit is niettemin een zorgpunt voor het college, dat de raad al regelmatig om geduld vraagt omdat het gemiddeld drie tot vier jaar duurt van planvorming tot oplevering. De oproep tot meer bouwen in het buitengebied strookt met de wens in de visie van het 'buitenwonen'. Dit is te combineren met de transformatie van boerenbedrijven.

LEF! verzoekt B&W dit met gezwinde spoed aan te zwengelen bij de provincie, waar bouwen in het buitengebied tot op heden een no-go is.

Wethouder Otter memoreert in 2021 enkele plannen bestemd te hebben in het kader van ‘ruimte-voor-ruimte’ en de nota ‘Bouwen in de linten’. Terecht wordt opgemerkt dat de provincie in het buitengebied een grote rol speelt. Dit versterkt de behoefte aan een qua behoeften adequate en goed onderbouwde woonvisie. Hiermee wordt gepoogd het provinciebeleid bij te stellen, zeker met de nog op handen zijnde grotere ambitie van het Deltaplan voor het Noorden. Kwaliteit en ontmoeten is de rode draad in alle plannen in de gemeente. Elk initiatief moet echt meerwaarde en diversiteit bevatten, gezien de tienduizenden bestaande woningen die in onvoldoende staat verkeren. Over 10-20 jaar zijn de slechtere woningen bij eventuele toekomstige krimp uit de markt te halen. De gemeente beschikt over 50.000 bestaande woningen. Die worden echt niet allemaal afgebroken en de nieuwbouw zal niet voor één woningtype op één locatie zijn. Het laatste bepaalt een inwoner. Dit vraagt om uitbreiding en een zekere diversiteit (appartementen naast grondgebonden) via (relatief kleine) accentverschuivingen in het aanbod. Daarin wordt een balans nagestreefd in de overleggen met de ontwikkelaars, bijvoorbeeld door meer te sturen op bungalows in plaats van tweekappers. De roep om een precieze deelopgave per dorp is begrijpelijk. Indicatieve verfijning vindt ook nog plaats. Voorkomen moet worden dat de gemeente niet precies bepaalt waar iemand gaat wonen. Als uit een monitor of een initiatief ergens meer vraag blijkt dan elders, moet de gemeente dat niet afremmen met een normering – dit om situaties als in de Delftlanden te voorkomen.

VVD doet het klemmende beroep bij die verfijning wel specifiek te zijn, want een indeling in velden en blokken is voor de inwoner volstrekt onduidelijk.

Wethouder Otter zegt dit toe.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate besproken is en schorst de vergadering voor een korte pauze.

Schorsing

Voorzitter Moinat heropent de vergadering. In verband met het tijdstip (bijna 22.30 uur) is de vraag aan de raadscommissie of alle resterende agendapunten nog deze avond worden behandeld of dat de vergadering na de punten 3B en 7A wordt geschorst tot donderdag 17 februari. De voorzitter stelt vast dat de meerderheid van de raadscommissie voor het tweede ordevoorstel is.

3. Presentaties

3B. Investeringskrediet nieuwbouw wijkcentrum Angelslo

De heren De Boer (stichtingsbestuur Wijkcentrum Angelslo), Kuipers (projectleider gemeente) en Tans (projectontwikkelaar Aldi) houden de presentatie.

CDA leidt uit de nieuwe schetsen in de presentatie af dat het oude Aldi-pand blijft staan. Klopt dat? Volgens **de heer Kuipers** is het huidige huurpand van de Aldi niet in eigendom bij de gemeente: dit blijft dus staan. Over de nieuwe bestemming, die nog niet precies bekend is, lopen al gesprekken. Het nieuwe plan moet passen in de op te stellen stedenbouwkundige visie op Angelslo.

D66 vraagt hoe definitief het ontwerp van het wijkcentrum is. Daarop is een nieuw fietspad te zien. Wordt het nog voorzien van een afwijkende kleur? Wordt voor de achterliggende weg de inrichting als eenrichtingsverkeer meegenomen?

De heer Kuipers antwoordt dat het ontwerp nog niet helemaal niet definitief is. Met enkele sleutelpartijen in de wijk is gesproken. Na uitstel vanwege corona staat een inloop gepland voor 7 maart. Die kan op onderdelen tot wijzigingen leiden, maar niet al te veel, is de verwachting. De kleursuggestie voor het fietspad is al gedaan en wordt meegenomen in de uitwerking om de verschillende verkeersstromen te accentueren in de drukke omgeving. Eenrichtingsverkeer op de weg achterlangs kan nadelen hebben voor de routing en verkeersbelasting, maar ook deze tip wordt meegenomen.

7. Bespreken B-stukken

7A. Investeringskrediet nieuwbouw wijkcentrum Angelslo

Eerste termijn

Wakker Emmen is blij met het gedegen en informatieve voorstel, een langgekoesterde wens van de inwoners van Angelslo. De jaarlasten komen de eerste jaren uit verschillende begrotingsposten met veranderende bedragen. Hoe worden die in de p&c-cyclus eenduidig verantwoord, mede in relatie tot vermindering van de subsidie uit het Fonds Dorpen & Wijken? Naast Angelslo ontbeert het nog veel meer aan goede dorps- en wijkcentra: Emmerhout, Klazienaveen e.a. Ziet het college kans om ook elders een Angelslo-constructie te stimuleren en faciliteren? De omliggende infrastructuur baart zorg gezien de bevoorradingsroute met dagelijks 8-10 trailers en bakwagens voor laden en lossen. Deze zorgen voor hinder op het parkeerterrein waar het winkelpubliek loopt. Is die te verplaatsen naar de nieuwe ontsluiting via een aangewezen verplichte routing? Klopt dat het huidige voetpad komt te vervallen voor een eigen pad tussen beide moskeeën? Zo ja, dan verwordt dit tot een eigen afgesloten terrein en wordt dan uitbreiding van de moskeeën mogelijk, een langgekoesterde wens van beide besturen? Waardering voor de Aldi dat dit samen met de gemeente en het wijkcentrum oppakt, inclusief een bijdrage voor de inrichting van het centrum.

CDA ziet in dit gezamenlijke initiatief een buitenkans die moet worden gepakt. De financiering zit goed in elkaar. Het zou wel goed zijn in beeld te krijgen of de actuele status van andere locaties van dorpshuizen, wijk- en sportcentra aanleiding geeft voor soortgelijke ontwikkelingen die inspelen op het toekomstperspectief – zeker in het licht van de energietransitie. Wat gebeurt met de oude Aldi-locatie? Als die de winkelbestemming houdt, is de vraag of zo'n grote uitbreiding in winkeloppervlak wel wenselijk is op de schaal van Angelslo. Dit is een belangrijke overweging voor instemming van de fractie met het voorstel. In het ontwerp van de bovenverdieping viel op dat de toiletvoorziening erg krap bemeten is. De deur van de grote zaal zit recht tegenover de toiletdeur; dit is uit oogpunt van privacy niet wenselijk. Verzoek is hier even kritisch naar te kijken.

Vitaal Emmen ziet een mooi plan van een supermarkt en een wijkcentrum gezamenlijk, dat de gemeente zeker moet oppakken om een win-winsituatie te creëren, ook qua energieneutraliteit. Is er tijdens de verbouwing (Q3 2022) een voorlopig onderkomen voor het wijkcentrum geregeld? Het wordt veel gebruikt door inwoners en instanties. Het casco wordt door de Aldi gerealiseerd en per saldo 'om niet' geleverd aan het wijkcentrum Angelslo. Graag een uitleg.

ChristenUnie sluit zich aan bij de al gestelde (kritische) vragen. Op de schetsen zijn geen toiletten voor mindervaliden te zien. Complimenten aan de initiatiefnemer en de Aldi voor dit plan, dat geweldige mogelijkheden schept en felicitaties aan het stichtingsbestuur met dit voornemen.

PvdA ziet het wijkcentrum als hart van een wijk of dorp dat sociale cohesie en leefbaarheid bevordert. In vervolg op de inzet van de fractie voor betere wijk- en dorpsvoorzieningen is zij blij met dit plan, met relatief beperkte gemeentelijke bijdrage, in een prachtig en duurzaam centrum. Hopelijk kan de raad in de toekomst vaker dit soort keuzes maken. Er is een goede inschatting van de kosten en werkwijze gemaakt. Wel zijn ondergeschikte wijzigingen mogelijk op de gemeentelijke bijdrage en de jaarlast e.d. Waar moet de raad daarbij aan denken? Welke afspraken zijn gemaakt met de Aldi over onvoorziene kosten?

VVD is blij met de realisatie van het wijkcentrum en het winkelbedrijf, een mooie samenwerking tussen private partijen, de wijk en de gemeente. De fractie onderschrijft de wens om andere locaties van wijk- en dorpscentra in de gemeente te inventariseren op dit soort ontwikkelingen. De fractie sluit zich aan bij de overige vragen en opmerkingen.

D66 spreekt van een mooi initiatief en een kans die aangegrepen moet worden. Een onderzoek naar gemeentelijk maatschappelijk vastgoed was in 2013 al vastgelegd in het Accommodatiebeleid en Emmen Revisited Vastgoedbeheer: wellicht is daarop voort te borduren.

LEF! feliciteert allen die aan dit mooie initiatief hebben meegewerkt én hier straks gebruik van gaan maken. De fractie sluit zich aan bij de al gestelde vragen. Zij vult die aan met een aandachtspunt mede namens GroenLinks: het jeugdhonk lijkt volgens het ontwerp tegen de Aldi aan te zitten, niet de meest ideale plek.

Reactie college

Wethouder Otter geeft aan dat de vermelde dekkingsbedragen in principe worden doorgevoerd in de Begroting. Het tekort wordt meegenomen in de Kadernota. Voor de afgeraamde subsidie komen de genoemde kapitaalslasten terug. Afgelopen jaren is al het nodige gebeurd aan de dorpscentra in de gemeente: Emmer-Compascuum (De Dee), Nieuw-Schoonebeek (De Dorpshoeve), Schoonebeek ('t Aole Gemientehoes) en Nieuw-Amsterdam (De Veurkaomer). Na dit plan voor Angelslo volgen nog grote wijkcentrumplannen voor Emmerhout en Klazienaveen (Noorderbreedte). Het probleem is dat het vastgoed niet overal gemeente-eigendom is. De komende jaren is er dus nog wel een flinke opgave. Ook voor de verzelfstandigde centra lukt regulier onderhoud nog wel, maar bij nieuwbouw moet de gemeente bijspringen. Of die opgave een plek krijgt in de Kadernota of een nieuw collegeprogramma, valt nog te bezien. De tips over bouwkundige zaken en de omgeving worden meegenomen door de architect en de ontwikkelaar. Als tijdelijk onderkomen wordt de leegstaande school aan de Angelsloërdijk gebruikt zodat het wijkcentrum in de nabijheid vervangende ruimte heeft. Aldi draagt het casco na de bouw 'om niet' (gratis) over aan de wijkcentrumstichting. De bedragen in de financiële kaders hebben een kleine marge, maar hier moeten B&W het wel mee doen zonder substantiële afwijkingen. Daarbij is al rekening gehouden met stijgende bouwkosten. Het is goed dat het jeugdhonk op de begane grond komt met een eigen ingang, zodat zij 's avonds langer open kunnen blijven. Het college zit dit als een heel mooie inpassing. Voor het oude Aldipand wordt de huur opgezegd. Dit is binnen de vigerende bestemming mogelijk. De gemeente kijkt met de pandeigenaar naar de invulling en dat zou een commerciële kunnen zijn. Angelslo heeft een fraai overdekt winkelcentrum met regionale uitstraling, dus lijkt extra winkeloppervlak niet problematisch. Hoe het voetpad tussen de moskeeën straks precies komt te lopen, is de wethouder zo niet bekend. Wel zijn dit soort details al met beide besturen doorgesproken. Alle belanghebbenden zijn naar tevredenheid uitstekend op de hoogte van de komende ontwikkelingen.

Tweede termijn

CDA heeft na de opmerking van de wethouder van de invulling van het Aldi-huurpand even wat bedenktijd en mogelijk nadere informatie nodig. Vooralsnog wil de fractie dit graag als B-stuk in de raad van 3 maart behandelen, al lijkt het voorstel op een meerderheid in de raad af te stevenen.

Wakker Emmen betreurt de laatste opmerking van het CDA. Liever had Wakker Emmen het als A-stuk gezien, dit als blijk van waardering richting de initiatiefnemers.

CDA verzoekt Wakker Emmen dit niet als teleurstelling te zien. Integendeel, de CDA-fractie wil juist veel aandacht besteden aan zo'n belangrijke ontwikkeling. Zij ziet dit niet als bewijs van onvermogen.

Dat was ook niet de suggestie van **Wakker Emmen**. De fractie had dit voorstel liever unaniem als hamerstuk behandeld zien worden, dan kunnen de initiatiefnemers meteen verder.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat. Hierna schorst hij de vergadering tot donderdag 17 februari om 19.30 uur.

Schorsing

Voorzitter Moinat heropent de vergadering op donderdag 17 februari om 19.30 uur.

7. Bespreken B-stukken

7B. Renoveren en verduurzamen van zwembad De Slagen te Schoonebeek

Eerste termijn

Vitaal Emmen vindt dat in Schoonebeek een goed en mooi zwembad moet blijven ten behoeve van de vele gebruikers. Tijdens de verbouwing wordt zoveel mogelijk ingestoken op energieneutraliteit via isolatie en 180 zonnepanelen op het dak. De fractie steunt al met al dit plan.

GroenLinks ziet een behoorlijke investering in het zwembad als belangrijke voorziening. De fractie kan het voorstel steunen, al zijn er wat onzekerheden. Daar moet meer duiding over komen, gezien de mogelijke gevolgen voor de financiering.

LEF! begrijpt dat de verbouwing van het zwembad veel duurder uitvalt dan verwacht. Was dit niet al in november bij de Begroting bekend? De gemeente heeft nu geen keus: het zwembad moet behouden blijven voor Schoonebeek. In de hele bouwwereld valt het qua uren en materiaal sowieso niet mee, vandaar de hogere kosten. Dit lijken enorme bedragen, maar LEF! vinden die het waard gezien deze belangrijke voorziening.

D66 hoefde niet overtuigd te worden van het belang van deze sportaccommodatie, zeker gezien de vergaande verduurzaming (vervanging van de luchtbehandeling, integrale isolatie van de buitengevel en zonnepanelen op het dak). Is er al definitieve zekerheid over de bijdrage uit de SpUK SLA (Specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord)?

VVD ziet dit ondanks de hogere investering als goede ontwikkeling voor het voorzieningenniveau aan de zuidkant van de gemeente. Gunstig dat de boekwaarde van het bad nul is; bij ander gemeentevastgoed is die vaak hoger dan de werkelijke waarde. De fractie is positief over dit voorstel.

CDA vindt dit soort voorzieningen van groot belang voor de leefbaarheid in dorpen en wijken. Dan moet de gemeente soms echt goed de portemonnee trekken, ook bij dit grootonderhoud annex verduurzaming die het bad toekomstgericht en energiebewuster maakt. B&W vragen een krediet van 1,7 miljoen. Ermee wachten tot na de verkiezingen was netter geweest. Maar dan was de renovatie niet uit te voeren tijdens de zomermaanden, met een extra sluiting van twee weken tot gevolg. Het CDA is daar niet voor. De renovatie c.q. verduurzaming is te zien als een heldere en praktische keus voor Schoonebeek. Het is gewenst dat het zwembad weer 30 jaar meekan. Risico is dat het project niet binnen het budget is uit te voeren. Is er nog ruimte om tegenvallers op te vangen, zonder in te boeten op de kwaliteit? In het dorp is al een oud gemeentehuis met een niet-fraaie buizenconstructie op het dak. Hopelijk wordt de vormgeving van het dak van De Slagen fraaier.

Wakker Emmen memoreert dat in 2020 al een krediet was gefourneerd voor de vervanging van de luchtbehandelingskast, kozijnelementen plus isolatie in en stucwerk op de gevels. Dit budget bleek niet toereikend door te veel riskante bouwfysische knelpunten en uitzonderlijke prijsstijgingen. Uit naonderzoek bleek meer onderhoud nodig te zijn en bleken de zonnepanelen voor extra dakbelasting te zorgen, waardoor de geplande werken onuitvoerbaar werden. Waarom bleek dit niet bij de eerste inspectie? Dan was dit mee te nemen bij de Begroting 2022 (november jl.). De fractie verzoekt B&W dit soort projecten aan de voorkant beter te onderzoeken. De additionele kredietvraag is hierdoor onontkoombaar. Besluit de raad later, dan moet het bad buiten de zomer extra worden gesloten of het werk met een jaar worden uitgesteld, met als risico dat de luchtbehandeling uitvalt of niet meer te repareren is én nog langere sluiting tot gevolg. Dat zou onwenselijk zijn voor de vaste gebruikers. De renovatie kan nu in de zomervakantie plaatsvinden als het bad toch al dicht is. Met dit extra krediet is zijn het kwaliteitsniveau en de conditie van De Slagen gewaarborgd en leidt de verduurzaming tot vermindering van energieverbruik – een goede zaak. Het zwembad vervult een

belangrijke functie voor dorp en omgeving en is belangrijk voor de leefbaarheid. De fractie stemt alles overwegend in met dit voorstel.

PvdA vindt het plan om het zwembad in Schoonebeek te renoveren en verduurzamen zeer goed en mooi. Deze voorziening is daarna weer voor jaren up-to-date. De fractie sluit zich aan bij de vragen over de financiering en het late tijdstip van deze extra kredietaanvraag.

Reactie college

Wethouder Otter beluistert overwegend instemming met dit voorstel, waar B&W heel blij mee zijn, ondanks de stevige budgetverhoging door extra werken: het verduurzamingspakket en de prijsstijgingen in de bouw en installatiewerk. Het zwembad is een fraaie voorziening die bijdraagt aan de leefbaarheid die noopt tot behoud en aanpassing aan de eisen van de tijd. De eerste inspectie is in de markt gezet. Indertijd was er geen inschrijver. Na overleg is alsnog bekeken of het uit te voeren was. Uit extra onderzoeken door de aannemer en de installateur bleek dat enkele werkzaamheden eigenlijk niet uit te voeren waren. Dat had de eerste keer al moeten blijken, maar is dankzij die externe expertise alsnog gebeurd. Rond zomer 2021 is de nieuwe verkenning gestart en eind 2021 afgerond. Het college heeft vlak voor de jaarwisseling het kostenplaatje en de planning ambtelijk besproken. Vandaaruit wordt dit voorstel nu voorgereden. Bij de Begroting in november was wel bekend dat het oorspronkelijke plan niet door zou gaan. De bedragen waren toen nog niet definitief bekend. Hier zijn B&W wel van geschrokken. Voor toekomstige projecten zegt het college toe, eerder duidelijkheid over de uiteindelijke kredieten te verschaffen en de aanpak integraler te laten verlopen. Dat is ook gebruikelijk bij dit soort grote renovaties. I.c. was de projectaanpak te gescheiden opgezet in badrenovatie versus verduurzaming. De laatste status van de SpUK-uitkering is de wethouder niet bekend. Die gaat hoe dan ook niet veel effect meer hebben op de kapitaalslasten. De boekwaarde van nihil is inderdaad gunstig. Aan de hand van de te updaten Nota Activabeleid wordt een adequate afschrijvingstermijn bepaald. Het extra krediet wordt nu al aangevraagd, zodat het installatiewerk zeker de komende zomervakantie is uit te voeren. Ook op het dak van De Slagen komt een buizenconstructie te liggen, maar dan bekleed met een doorlopende, hogere gevel om de installaties aan het oog te onttrekken. Dat is i.c. mogelijk omdat de gevels worden gerenoveerd, wat bij 't Aole Gemientehoes niet mogelijk was.

Tweede termijn

ChristenUnie vindt de afschrijvingsmethodiek wel wat discutabel ten opzichte van de Nota Activabeleid. Daar de hele raad dit project graag wil en het vastgoed al is afgeschreven, kunnen de kosten wat lijden. Maar de fractie heeft in beginsel andere afschrijvingsideeën bij dit soort apparatuur en ook ten aanzien van annuïtaire methode, die met meer redenen omkleed had moeten worden.

VVD vraagt of binnen het huidige budget en het gezien verleden partijen geïnteresseerd zullen zijn om hierop in te schrijven.

LEF! wil net als Wakker Emmen aan de voorkant van dergelijke projecten beter vooronderzoek.

CDA weet dat door drukte op de markt elk jaar uitstel een forse prijsstijging tot gevolg heeft. Dit uitstel met een halfjaar komt neer op een prijsstijging van zo'n 2,5%. In hoeverre is hiervoor ruimte in het budget om het project nog kwalitatief uit te voeren?

Reactie college

Wethouder Otter denkt dat de gemeente de afgelopen twee jaren beter inzicht heeft gekregen in de marktprijzen, zeker ook in de installatiewerk. Het college gaat ervan uit dat het project in principe voor deze kostenraming in de markt is weg te zetten. Wel blijft de gemeente afhankelijk van het aantal inschrijvende marktpartijen en hun werkplanning.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8. Bespreken A-stukken:

8A. Bestemmingsplan 'Erica, Havenstraat 56-58 (gezondheidscentrum)'

PvdA vindt het prachtig dat dit plan afkomt na een lang proces. De eerstelijnszorg blijft behouden voor Erica, gecentreerd in één centrum. Hier is de fractie blij mee.

CDA ziet een einde komen aan twee jaar leegstand op deze locatie met dit initiatief van huisartsen, apothekers en fysiotherapeuten. Bovendien vindt na sloop en nieuwbouw opwaardering van het gebied plaats. Net als omliggende dorpen krijgt nu ook Erica zijn eigen gezondheidscentrum dat de inwoners ten goede komt vanwege de centrale ligging, goede bereikbaarheid en voldoende parkeergelegenheid. Het CDA ziet dit als versterking van de eerstelijnszorg dicht bij huis, die in de laatste decennia steeds belangrijker is geworden. Hopelijk wordt bij de aanleg van het parkeerterrein en het voetpad voldoende rekening gehouden met mindervaliden. Ook goed dat is geanticipeerd op eventuele uitbreiding van het centrum. Er is sprake een toekomstbestendige aanpak en alle onderzoeken zijn verricht. De fractie wenst de initiatiefnemers veel succes en feliciteert de inwoners van Erica.

Wakker Emmen ziet geen probleem voor vaststelling van dit plan en staat helemaal achter het Actieplan Zorglandschap 2019-2022 ten bate van goede en bereikbare eerstelijnszorg.

VVD is positief over dit plan voor een gezondheidscentrum in Erica. Met name de opleidingsfaciliteiten voor huisartsen is een goede zaak.

LEF! is het met de vorige sprekers eens dat dit een prachtig plan is.

D66 vindt het heel mooi dat de inwoners van Erica een centrum krijgen waar de praktijken van zowel een huisarts, een apotheek en fysiotherapie samenkomen.

Vitaal Emmen spreekt bij het Gezondheidscentrum Erica van een mooi en goed plan, met onder meer een huisarts, apotheek en fysiotherapeut onder één dak. Dit past in de tijd en zal de gezondheidszorg in het dorp alleen maar versterken. Daarom steunt Vitaal Emmen dit plan zeker.

Reactie college

Wethouder Van der Weide is blij met de positieve woorden en unanieme steun van de commissie. Deze herontwikkeling gaat terug naar de exploitatieovereenkomst met een garagebedrijf uit 2014. Via een gecancelled plan voor woningbouw kwam dit initiatief voorbij voor goede en bereikbare eerstelijnszorg in Erica, met een impuls voor de leefbaarheid en het voorzieningenniveau. Het college ziet deze ruimtelijke invulling op een vrij prominente plek in het dorp als een win-winsituatie.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Eerste wijziging Verordening Lijkbezorgingsrechten 2022

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Motie LEF! vreemd aan de orde van de dag – 'Afvalwaterinjectie NAM'

Eerste termijn

LEF! betoogt dat na formele indiening van deze motie in de raad van 27 januari jl. ondertussen enkele ontwikkelingen zijn geweest. In de motie worden B&W verzocht alles te doen wat in hun mogelijkheden ligt om te voorkomen dat het injecteren van afvalwater in de Drentse bodem mogelijk

wordt. De collegebrief spreekt met duidelijkheid, maar ook met zekere kwetsbaarheid over dit dossier. Dit waardeert LEF!, dat de brief goed in de motie wil verwerken. Daarnaast heeft de NAM een nieuw procesvoorstel toegezegd. Daarom hebben LEF! en de mede-indieners besloten op voorhand een aangepaste motie rond te sturen. De eerste bullet uit het dictum is verwijderd en twee bullets zijn toegevoegd: *‘Verzoekt het college: 1) in krachtige bewoordingen er bij de minister van EZK erop aan te dringen om bij de herafweging van de verwerking van het reductiewater, deze plaats te laten vinden met de best beschikbare zuiveringstechnieken tot een zodanige kwaliteit dat het veilig hergebruikt dan wel geloosd kan worden; 2 de NAM te verzoeken om haar procesplan met betrekking tot het afvalwater te voorzien van externe, onafhankelijke verzoeken.*’ Al zijn (aangepaste) moties formeel niet in te dienen in een commissievergadering, het leek goed de voorgenomen aanpassing alvast te delen. Graag een reactie van de overige fracties. De stelligheid in de oorspronkelijke versie was nodig, daar de eensgezindheid in Twente al resultaat had, dit thema op diverse overlegagenda’s staat en de aandacht heeft van diverse media. De oliewinning hoort historisch gezien bij Schoonebeek. Inmiddels is het romantische beeld van werknemers uit de directe omgeving omgeslagen naar medewerkers op afstand onder regie van een juridische afdeling. Dit leidt tot een toenemend kritische houding in het dorp Schoonebeek, zeker als de NAM, dwars op de kenmerkende slagenverkaveling, wegen in een beschermd dorpsgebied mag aanleggen – in tegenstelling tot de inwoners. Blijkbaar is het geen probleem om bij afnemend draagvlak in Twente de afvalwaterinjecties over te hevelen naar Drenthe. Omwonenden ervaren het periodieke onderhoud, waar de vergunning op is gebaseerd, als structureel. Bovendien worden inwoners en bedrijven gestimuleerd om zoveel mogelijk afval te scheiden. Daarom vindt LEF! het niet meer dan normaal om i.c. van een multinational ook te vragen zijn afval te scheiden. De indieners verzoeken het college proactief op te treden richting EZK en de NAM en te zorgen dat het afvalwater wordt gezuiverd na aanvullend onafhankelijk onderzoek. Dan kan de raad een goed besluit nemen. Prima dat enkele verzoekpunten al in gang zijn gezet. De afgelopen jaren zijn soortgelijke moties ingediend over het Scheper Ziekenhuis, bodemdaling en de hartchirurgie in het UMCG. Het is belangrijk dat de raad zich gezamenlijk laat horen ter ondersteuning van B&W om voor Emmen op te komen. Dat lijkt bij deze motie ook aan de orde. Graag een reactie van de andere partijen.

GroenLinks ondersteunt de motie als mede-indiener van harte. Landelijk maakt de partij zich ook sterk voor dit onderwerp om niet zomaar afvalwater te dumpen in Twente of Drenthe. De hele raad zou zich moeten uitspreken tegen dit plan om, bij gebrek aan draagvlak in Twente, de injectieactiviteiten dan maar naar de gemeente Emmen te verplaatsen.

Vitaal Emmen is het volledig eens met LEF! en staat volledig achter de motie als mede-indiener.

SP vindt dat de motie eigenlijk helemaal niet nodig had hoeven zijn. In Provinciale Staten heeft haar fractie op 15 december jl. een amendement ingediend om de Strategie ‘Bodem in Ondergrond’ vast te leggen en geen opslag van productiewater in de Drentse bodem mogelijk te maken. Helaas haalde dat amendement het niet. Nu moet de raad weer alle zeilen bijzetten. Daarom steunt de SP deze motie van harte.

ChristenUnie heeft het idee dat, ondanks het tumult eind vorig jaar over onderhavige plannen, nu een zorgvuldige weg wordt bewandeld. LEF! refereerde bij indiening aan andere urgenties, maar dat ligt bij het Scheper Ziekenhuis en de UMCG-hartchirurgie anders, waar de situatie veel gespannener is. Hier is na de eerste schok in het plan meteen gas teruggenomen in het proces om het zorgvuldig op te pakken. Gezien zijn reactie lijkt het college dat goed te doen. De fractie is op zich van harte voor het gestelde in de motie. Of deze na de collegebrief nog nodig is, is aan de indieners.

D66 was bij de oorspronkelijke versie van de motie wat huiverig om die te ondersteunen. Na de pragmatische aanpassingen is de fractie helemaal voor de motie.

VVD is ook voor een pragmatische insteek en ziet veel goede punten in de motie. De fractie heeft zich nog niet kunnen beraden over de wijzigingen en komt hierop terug in de raad van 3 maart a.s.

CDA vindt de strekking van de motie helder. De fractie vindt goed onderzoek naar de (on)mogelijkheden belangrijk. Dit wordt al verricht. Ook moeten raad en inwoners goed worden geïnformeerd. Het CDA acht zichzelf niet deskundig om van alles te roepen over dit onderwerp. Na afronding van het onderzoek zal de fractie alle opties overwegen. De aangepaste motie is minder stellig en geeft ruimte. Zij spreekt van '*best beschikbare zuiveringstechniek*': is dit technisch of financieel bedoeld? Daar zit nogal onderscheid tussen, beide factoren lijken elkaar zelfs tegen te werken. De motie spreekt van '*veilig hergebruik*' en '*lozen*'. Lozen heeft in de praktijk en volgens de Waterwet veelal betrekking op oppervlaktewater. De Wet milieubeheer definieert 'lozen' niet. Het Activiteitenbesluit wel, maar dan als het brengen in zowel oppervlaktewater als de bodem (injecteren). 'Lozen' is i.c. een vrij discutabel woord dat niet zomaar opgenomen kan worden in een motie. De fractie wil met dit alles aangeven hoe ingewikkeld dit is. Dit pleit des te meer voor gedegen onderzoek en goede informatie voor raad en inwoners. Er zijn geen twijfels over de goede intenties van de motie, die oproept tot een schone en veilige aarde om door te geven. Wel betwijfelt het CDA of dat in de motie is geborgd.

PvdA vindt dat de tijd dat de NAM kon 'nemen' zonder enige vorm van overleg, verleden tijd is. Zonder goede plannen en gedegen overleg over de injectie van afvalwater in Schoonebeek zet de NAM zichzelf buitenspel. De PvdA roept het college op, de NAM duidelijk te maken dat niet alleen zij de spelregels bepaalt. Iedereen die de fractie heeft gesproken, was verbaasd over de houding van de NAM, die per brief laat weten de zorgen te delen over de mogelijke gevolgen voor milieu en gezondheid. Tegelijk hebben B&W ook oog voor werkgelegenheid, een lastig dilemma. Eerst moeten alle feiten en data op tafel liggen voor een gedegen beoordeling. Bij de EOP Schoonebeek ligt dit thema zeer gevoelig: enerzijds zijn zij zeer loyaal jegens werkgever NAM, anderzijds is er de nodige onrust over de injectieplannen. De NAM heeft hier nog een vergunning voor, zolang zij binnen de grenzen blijft. Volgens de staatssecretaris mag de NAM de injecties onder die voorwaarde continueren. Het is volgens hem van groot belang de NAM te overtuigen van toepassing van een milieuvriendelijker alternatief bij de herevaluatie van de vergunning medio 2022. Al met al is op alle bestuurlijke niveaus zoveel aandacht dat de PvdA zich niet kan voorstellen dat de NAM via de achterdeur met een nieuwe vergunningaanvraag op de proppen komt. Daarom sluit de fractie zich aan bij de collegebrief dat het afwijzen van de verwerkingstechnieken van het productiewater op voorhand niet in het belang is van het proces. De motie is aangepast, de fractie beraadt zich nog tot aan de raad van 3 maart.

Wakker Emmen maakt zich na de aankondiging van de NAM over het injecteren van afvalwater in de bodem van Schoonebeek zorgen over de onrust en mogelijke gevolgen voor milieu en gezondheid, maar tegelijk ook voor de werkgelegenheid. De fractie wil *overall* de beste oplossing. Op voorhand de verwerkingstechnieken van productiewater afwijzen is niet in het belang van het proces. Dat moet zorgvuldig worden doorlopen. Goed te lezen dat B&W zich maximaal willen inzetten om alle alternatieven, waaronder volledige zuivering, te laten onderzoeken. Dit was al toegezegd door de staatssecretaris die de NAM heeft opgeroepen, snel met alternatieven te komen. Hij geeft aan dat die er inmiddels zijn, waarmee dat energie- en kosteneffectief kan. Wakker Emmen gaat ervan uit dat zuivering het meest milieuvriendelijk is en vraagt via het college aan de NAM die techniek een plek te geven. De fractie kan zich grotendeels vinden in de motie. Zij vindt de injectie van afvalwater in de huidige vorm een slechte optie. Zij wil op voorhand geen standpunt innemen over eventuele uitbreiding van de afvalwaterinjecties, daar dit niet de juiste volgorde is. Op dat punt is de motie aangepast. Eerst moeten alle feiten, cijfers en onderzoeken op tafel liggen voor een definitief fractiestandpunt vanuit een totaalbeeld, dus inclusief de gevolgen voor de werkgelegenheid bij de

NAM met honderden banen in de regio. De raad, maar zeker ook de inwoners en de EOP, moeten worden betrokken in het proces om kritisch te kunnen volgen of het onderzoek gedegen is. De fractie kan zich sec vinden in de aangepaste motie, maar zal na intern beraad hierop terugkomen in de raad van 3 maart.

Reactie college

Wethouder Van der Weide is blij dat de motie wordt aangepast, zodat het college met een betere boodschap op pad is te sturen. Voordat ergens 'nee' tegen wordt gezegd, moeten eerst de feiten, cijfers, onderzoeken en gevolgen eenduidig helder zijn voor een gewogen oordeel. Het college begrijpt het gevoel dat in de raadscommissie en in Schoonebeek leeft over de wijze van aankondiging van een slecht plan en loopt hier ook niet echt warm voor. Op 16 februari is dit besproken met de EOP's van Schoonebeek en Nieuw-Schoonebeek. Daar zijn afspraken gemaakt over het te volgen proces om hen in een goede positie te brengen. B&W delen geheel de oproep in de aangepaste motie die op een goed proces en betrokkenheid van omwonenden, EOP's en de gemeenteraad hamert. De NAM mag nog steeds afvalwater injecteren in de Twentse ondergrond. Zij heeft aangekondigd daar te stoppen, maar zonder einddatum. Voor afronding is een herevaluatie verplicht aan EZK als bevoegd gezag om de vergunning in stand te houden. Het betreft een redelijk vormvrije aanpak, omdat de NAM *in the lead* is om na te denken over haar bedrijfsvoering en continuering van de behandeling van afvalwater. Dit zal leiden tot een nieuwe vergunningaanvraag bij EZK. De motie vraagt nu hier bij de minister op aan te dringen. In het vervolgproces zitten vier overheden en de NAM aan tafel. Als de motie is te vertalen als de oproep aan het college én de drie andere overheden om het volledige speelveld, van de oorspronkelijke injectiemethode tot volledige zuivering, goed te inventariseren, kunnen B&W die als krachtig signaal en werkbare opdracht steunen. Dankzij de gezamenlijk optredende overheden is deze zaak ook in Twente in beweging gekomen. Op voorhand 'nee' zeggen tegen injecties in de ondergrond is onwenselijk: dan dreigt hier juist op te worden voorgesorteerd.

Tweede termijn

LEF! is heel verheugd over de reactie van de wethouder en een deel van de raadscommissie. De aanpassing van de motie is bij wijze van voorstel ingediend om het gevoel te uiten dat leeft in de samenleving en in de raad, het college te ondersteunen bij de vervolgstappen en een krachtig signaal af te geven. Die aanpak was in Twente ook succesvol. Daar zijn talloze moties ingediend. Als de indieners in deze raad al met één motie dit geluid kunnen afgeven, dan lijkt dat LEF! nog steeds heel verstandig. Discussies over terminologie als 'lozen' en 'injecteren' moeten worden vermeden.

ChristenUnie onderschrijft volledig de positieve insteek van LEF!. Mooi dat het college zojuist zijn handreiking bevestigde. Al is het wat monistisch, is het verstandig om dit goed af stemmen met het college, zodat de raad een goede 'meewind' aan het college kan geven in woord en gebaar?

LEF! wilde dat zelf ook voorstellen. De fractie wil voor de zorgvuldigheid in conclaaf met de mede-indieners van de motie, de ambtelijke organisatie en de wethouder om tot een juist en hopelijk eensluidend signaal te komen. LEF! heeft vertrouwen getankt uit deze bespreking. Tot slot de mededeling dat bij het waterschap eenzelfde motie, die meer ingaat op de techniek van afvalwaterzuivering, staat geagendeerd en ook daar breed wordt gedeeld.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken. Het vervolg op de aangepaste motie vreemd aan de orde van de dag zal blijken tijdens de raad van 3 maart.

10. Vaststellen verslagen vorige vergaderingen

10A. Vaststellen notulen raadscommissie Wonen & Ruimte van 10 januari 2022

ChristenUnie ziet graag dat in haar betoog op blz. 3 in de zin '*Hier mag qua prestatieafspraken wel wat dwang op komen in plaats van niet lijdzaam wachten.*' het woordje '*niet*' wordt geschrapt. Graag de zin '*Proceswarmte levert erg veel energie op (...)*' vervangen door: '*Proceswarmte kost*

veel energie (...)’ en ‘De link met woningen is lastig (...)’ vervangen door: ‘Het is lastig om waterstof voor woningen in te zetten (...)’.

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 10 januari 2022 met deze wijzigingen worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10B. Vaststellen notulen raadscommissie Samenleving van 11 januari 2022

D66 verzoekt bij punt 5 de zinsnede *‘D66 wil voor de volgende commissie stuk 11A agenderen (...)’* te schrappen.

ChristenUnie verzoekt de naam van de voorzitter op meerdere plekken in het verslag te wijzigen van ‘Moinat’ in ‘Huttinga’.

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 11 januari 2022 met deze wijzigingen worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10C. Vaststellen notulen raadscommissie Bestuur, Middelen & Economie van 13 januari 2022

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 13 januari 2022 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Er zijn geen agenderingsverzoeken.

ChristenUnie merkt op dat bij het dit punt om vrij veel belangrijke stukken gaat. Maar omdat deze bij agendering niet eerder dan in april-mei aan behandeling toekomen in de nieuwe raadscommissie, is sterk de vraag in hoeverre die stukken dan nog actueel zijn.

12. Overige ingekomen stukken

PvdA overweegt stuk 12A voor een volgende commissie te agenderen en komt hier nog op terug.

Voorzitter Moinat wijst erop dat de motivering dan uiterlijk maandag 21 februari a.s. om 12.00 uur binnen moet zijn bij de griffie.

13. Sluiting

Voorzitter Moinat sluit de vergadering op 17 februari om 20.30 uur onder dankzegging.